

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ડ 2022

સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 સંસ્કૃત

Question Paper – 4

વિભાગ - A

अधोदतस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवाद कुरुत - (कोऽपि
एकः) (4)

(नीचे आपेला ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.) (ગમે ત
બે)

1. મધ્યે મધ્યે સા ભોજ્યાદીનાં વિવિધાનાં પદાર્થનાં વર્ણન કૃત્વા
અતિથે: ભોજનરુચિમપિ અવર્ધયત्। ભુક્તે તુ તસ્મિન્ અતિથો તયા
તામ્બૂલસ્યાપિ વ્યવસ્થા કૃતા। એવં સ્વકીયયા ગુણસમ્પદા
પ્રસ્થપરિમિતેન ધાન્યેન વિવિધાનિ વ્યાજનાનિ વિરચિતવતી કન્યાં

प्रति समाकृष्टः शक्तिकुमारः विवाहस्य प्रस्तावं कृतवान्। कन्या

स्वीकृते प्रस्तावे तां विधिवदुपयम्य स्वनगरमनयत्।

➤ વચ્ચે વચ્ચે ખાધ વાનગીઓ અને વિવિધ પદાર્થોનું વર્ણન કરીને તેણે

અતિથિની ભોજન પ્રત્યેની રૂચિ વધારી. તે મહેમાન ભોજન કરી રહ્યો

ત્યારે તેણે પાનની પણ વ્યવસ્થા કરી. આમ, પોતાની ગુણસંપત્તિ વડે

માત્ર એક પ્રસ્થ જેટલી ડાંગરથી વિવિધ વાનગીઓ તૈયાર કરનારી તે

કન્યા તરફ આકર્ષિયેલા શક્તિકુમારે (તેની આગળ) વિવાહનો પ્રસ્તાવ

મૂક્યો. જ્યારે કન્યાએ પ્રસ્તાવ સ્વીકાર્યોત્ત્યારે તેની સાથે વિધિપૂર્વક

વિવાહ કરીને તેને પોતાના નગરમાં લઈ ગયો.

**2. समाजेषु समाशेषु समवायेषु चास्यताम् इत्युक्ते नैव कृशाः कृशैः
सहासते, न पाण्डवः पाण्डुभिः। येषामेव किंचिदर्थकृतमान्तर्यं तैरेव
सहासते। अर्थात् सामाजिके व्यवहारे भोजनार्थं निमन्त्रिताः जनाः
आकारतः प्रकारतश्च भिन्नाः भिन्नाः भवन्ति। परन्तु यदा तेषां
भोजनविधौ प्रवृत्तिः भवति, तदा ते स्वकीयम् आन्तरिकं समानत्वं
पश्यन्तः परस्परं निकटासनाः भवन्ति।**

► **માનવોના સમૂહોમાં, સમાન ભોજન કરનારાઓમાં અને સમુદ્ઘાયોમાં
મેળાવડાઓમાં ‘બેસી’ એમ કહેવામાં આવતાં દુબળાઓ**

સાચે બેસતા નથી ને ધોળા માણસો ધોળાઓ સાચે બેસતા નથી.

જેમનું અર્થ(કોઈ હેતુને પ્રયોજન)ને લઈને કરવામાં આવેલ
અત્યંત નજીકપણું હોય તેમની જ સાચે તેઓ બેસે છે. એટલે કે
સામાજિક વ્યવહારમાં ભોજન માટે આમંત્રાયેલા માણસો આકાર અને
પ્રકારમાં જુદા જુદા હોય છે. પરંતુ જ્યારે તેમની ભોજનની વિધિમાં
પ્રવૃત્તિ થાય છે ત્યારે તેઓ પોતાની આંતરિક સમાનતાને જોતા
પરસ્પર નજીકમાં આસનવાળા (બેસનારા) થાય છે. આકારમાં કોઈ
દુબળો માણસ દુબળા સાચે બેસતો નથી, કે ન તો કોઈ જડો માણસ

જાડા સાથે. પરંતુ જેમનું કંઈક અર્થસંબંધી અર્થાત્ પ્રયોજનસંબંધી
સરખાપણું હોય છે, તે સરખાપણાને અનુસરીને જ તેઓ એકબીજા
નજીક બેસે છે. મામાના કુળના મામાનાં કુળો સાથે, કાકા કાકાઓ
સાથે અને પડોશીઓ પડોશીઓ સાથે બેસે છે.

□ अधोदतानां संस्कृतप्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते
लिखत - (कौ अपि द्वौ) (2)
(नीचे आपेता संस्कृत प्रश्नोना उत्तर विकल्पमांथी शोधीने लघो.)
(गमे ते बे)

3. कः मत्स्यः धीवरैः व्यापादितः? (यद्भविष्यः / प्रत्युत्पन्नमतिः)

➤ यद्भविष्यः मत्स्यः धीवरैः व्यापादितः।

4. तुषान् विक्रीय धात्री, किम् आनीतवती? (घृतं / काष्ठानि)

➤ तुषान् विक्रीय धात्री, काष्ठानि आनीतवतीः।

5. भोजस्य कीर्तिः केन आसीत्? (भोजव्याकरण / सिद्धहैमव्याकरण)

➤ भोजस्य कीर्तिः भोजव्याकरण आसीत्।

અધોદતાનાં પ્રશ્નાનામ् ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખતઃ। (કૌં અપિ
દ્વા) (4)

(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો :) (ગમે તેવે)

6. દુર્વાસાના જટાવઙ્કલ કોના જેવા છે. ? શા માટે ?

► દુર્વાસા મુનિનાં જટાવઙ્કલ એક મુનિને છાજે તેવા લોકોને શાતા

આપનારાં નથી. તે લોકોનો વિનાશ કરનાર તેરના આડ જેવાં

બની ગયાં છે. દુર્વાસાના મુનિવેષની હરમાળા જેવી સદાચારરહિત

મનોવૃત્તિ અનુચ્છિત થઈ ગઈ છે.

7. સાચું સુખ મેળવવા માટે કોણ યોગ્ય નથી ?

➤ જે માણસો પોતાની શક્તિનું અતિકુમણી કરીને સામાજિક વ્યવહારો કરે છે, તેઓ વધુ પડતા ભારને કારણે ફૂબી જાય છે. ફૂબેલો માણસ સુખમય સંસારસાગરમાં પહોંચી શકતો નથી, અર્થાત് તેવો માણસ સાચું સુખ મેળવવા માટે યોગ્ય નથી.

8. સજીવોમાં સ્વાભાવિક સદ્રશ્ય કયા કારણથી હોય છે. ?

➤ ખરેખર તો સજીવ પદાર્થો પરસ્પર જુદા જુદા લાગે છે. પરંતુ આ જુદા જુદા પદાર્થોમાં પણ કોઈ સ્વાભાવિક સાદશ્ય હોય છે.

□ અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત- (કોડપિ

એકઃ) (2)

(નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટ્રંક નોંધ લખો :) (ગમે તે એક)

9. 'યદ્ભવિષ્યો વિનશ્યતિ' વાર્તાનો બોધ

► 'યદ્ભવિષ્યો વિનશ્યતિ' વાર્તામાંથી આ બોધ મળે છે કે, જે આવ્યું
તેની અટકળ કરનારો અને જેની બુદ્ધિ ત્વરિત નિર્ણય લેનારી છે તે
બંને સુખપૂર્વક જીવન જીવે છે. પરંતુ જે વ્યક્તિ 'ભવિષ્યમાં થનાર
છે તે ભલે થાય (એવી વિચારધારાવાળો, આજસુ અને નિરુદ્ધમી છે

તેનો વિનાશ થાય છે. ભવિષ્યમાં આવનારી મુશ્કેલીઓનો ઉપાય
માણસે અગાઉથી વિચારવો જોઈએ અને મુશ્કેલી આવી પડે ત્યારે
પોતાની બુદ્ધિનો ઉપયોગ કરીને તેમાંથી માર્ગ શોધવો જોઈએ. માત્ર
નસીબને આધારે બેસી રહેનાર આપસુ અને નિરુધમીની દશા
'યલવિષ્ય' નામના માછિલા જેવી થાય છે.

10. કોધની શારીરિક અસરો

► કોધ એવો મનોવિકાર છે કે જેનાથી બુદ્ધિશાળી પુરુષની બુદ્ધિ પણ મલિન થેઈ જાય છે. તે કરવા યોગ્ય અને ન કરવા યોગ્ય કાર્યોનું સ્વરૂપ સમજી શકતો નથી. તે દિશાશૂન્ય બની જાય છે. ગુસ્સે થયેલાની પ્રથમ વિદ્યા નાશ પામે છે; તેની ભમર તણાય છે; પહેલાં અસક્રિત અને લાલાશ ઇન્જિયો પર હુમલો કરે છે; કોધ કરનારનું તપ ગળી જાય છે અને પછી પ્રસ્વેદજળ વહેવા લાગે છે. કોધી વ્યક્તિની અપકૃતિ થાય છે. જ્યારે તે કોધ કરે છે ત્યારે તેનો અધર ફરકે છે અને શરીરના અન્ય અંગો કંપવા લાગે છે.

11. अधोदतं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां

लिखत- (4)

(नीचे आपेलो गद्याखण्ड वांचीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृत भाषामां
लघोः)

अस्ति वित्तदासो नाम प्रभूतलोभः समृद्धः कश्चित् वणिग्जनः।

तस्य कृटनाथाभिधः वैश्यः प्रातिवेशिकः आसीत्। एकदा कृटनाथेन

चिन्तितं यदयं वित्तदासः धनिकोऽपि लुब्धो वर्तते। अतः केनापि

उपायेन मया असौ वञ्चनीयः। एवं विचार्य सः कृटनाथः एकदा

**वित्तदासस्य गृहमुपगम्य अकथयत्, “भोः श्रेष्ठिन्, अस्माकं बहवः
कुटुम्बिजनाः श्वः अतिथयः भविष्यन्ति। तेषामर्थं भोजनादिनिर्माणाय
कानिचित् पात्राणि कृपया महयं यच्छतु।”**

प्रश्नाः -

(1) वित्तदासः कीदृशः अस्ति?

➤ **वित्तदासः प्रभूतलोभः समृद्धः च वणिक् अस्ति।**

(2) वित्तदासस्य प्रातिवेशिकः कः आसीत् ?

➤ **कृटनाथाभिधः वैश्यः वित्तदासस्य प्रातिवेशिकः आसीत्।**

(3) एकदा कृटनाथेन केन चिन्तितम्?

➤ एकदा कृटनाथेन चिन्तितं - “यत् अयं वितदासः धनिकोऽपि लुब्धो वर्तते। अतः केनपि उपायेन मया असौ वृच्छनीयः।

(4) कृटनाथः कस्य गृहम् अगच्छत् ?

➤ कृटनाथः स्वप्रातिवेशिकस्य वितदासस्य गृहम् अगच्छत्।

Thanks

For watching